

Universul Literar

Director: STELIAN POPESCU

REDAȚIA:

No. 11, Str. Brezoianu, No. 11

ABONAMENT:

== Lei 10 Anual ==

ADMINISTRAȚIA:

No. 11, Str. Brezoianu, No. 11

PAGINI de ALBUM**Blondei Tuberculoase**

Dece în ochii tăi lipsește ra-
a de viață?

Ai tu în inimă — într'un
colțisor ascuns al ei — o a-
ecțiune care-ți dă fiori dulci,
o pasiune care te face să su-
feri, un nume, o ființă pentru
care, — tu cea închinată unei
morți timpurii, — mai găsești
 încă puterea să surâzi printre
lacrimi?

Imi ești zilnic în cale, în ar-
dă ceasurilor dela prânz sau
în melancolia clipelor din a-
murg.

De unde vii, o! cea mai in-
durată dintre toate ființele?

Marea, se întinde în fața ta
și împrejurul tău e oxigenul
dătător de viață al salcâmiilor,
al pinilor și al brazilor.

Mușeteii îți fac covor sub pi-
cioare și în jurul tău flutură
petale de trandafiri. De ce în-
să te nu-ți plac decât numai

crisantemele palide, și le do-
rești și le ceri?

Mergi pe cărarea vieții plină
de flori...

Viața ta seamănă cu un ar-
bust pe care îl frânge vântul,
— viața ta seamănă cu o dr-
cojă fără frăgezime și fără co-
loare.

Mergi, mergi o! închinată a
morții!

Vara e aproape pe ducă sub
cele dintâi adieri reci; toamna
palidă se apropie.

Brumele întombrale și plo-
ile mărunte, fine și reci duc
departe cele din urmă frunze
îngălbenite, svârșindu-le apoi
în mocirlă.

Fosnetul acelor frunze va fi
supremul alături, când tu, —
culcată pe patul de moarte, —
vei privi pentru cea din urmă
oară lucrurile din jurul tău și
vei închide ochii cari nu vor
mai vedea nici o lumină.

Te văd parcă îmbrăcată în
alb pe patul virginat, candid,
de la candoare deosebită de a
chipului tău.

...Și tu dormi marele somn
care nu mai are trezire.

O! sărmană fantomă care-ți
tărăși pașii oboșiți pe ultima
cărare a vieții tale!

O! biată bolnavă, care, cu
pasul oboșit calci cei din urmă
mușetei, pe cari i-ai foiletat și
cari ți-au răspuns că viitorul
întunecos și fatal e aproape!

O! palidă fecioară blondă,
care nu cunoști mângăerile
dragostei, care n'ai sorbit a-
roma sărutărilor, care nu știi
ce e iubirea și totuși trăești, —
trăești într'un vis de moarte!

Vom presăra în curînd cri-
santeme albe și mieșunele de-
asupra mormântului tău rece!

...Și ele vor fi parfumate de
amintirile noastre și îți vor
vorbi prin țărâna umedă...

Mergi spre sfârșit, fecioară
mergi înainte, încet și tăcu-
tă pe ultima cărare a vieții...
domnia mormântului e la ca-
păt...

Mergi spre sfârșit, fecioară
palidă!...

Const. Nutzescu

CA MAINE....

*Ca mâine frunzele s'or rugini,
Și vor muri zambilele în
glastre,*

*Iar visul meu cel drag va
împietri*

În taina zorilor albastre.

*Vor trece 'n tihnă zilele și anii,
Cum trec cocorii înspre țări cu
soare,*

*Iar când s'or scutura de vânt
castanii,*

Mi-oi aminti iubirea trecătoare.

*În creșul unui val mi-oi pune
dorul*

Să-l ducă spre eterice cărări,

*Să uit o clipă Patima și amo-
rul,*

Ce mi-a creat o lume de visări.

Oc. Aug. Alexandrescu

Mănăstirea Zamca de lângă Suceava (Bucovina).

Crăjmărița din Cicori

de LIC SANDRU DELASTĂNĂ

Cam unde se îmbracă dealurile cu întinsul câmpiei, au poposit și anul acesta bacii. Și cu toate că-i ademeniau nespuse creștele munților șterse în zare de nori, tot i-a răbdat inima de au zăbovit trei zile aci. Aveau cuvânt să fie cu voie bună, că scăpaseră de uricioasa baltă, unde petrecuseră iarna, și apoi se iscrășiseră fătătoare din plin, mieluseii erau voinici, iar lăna avusese proț bun la târguri. Plini de nădejde pentru anul care începea, își arătau voioșia în cântece nesfârșite; fluierul nu mai simțea căldura brăului cât era ziulica de mare, și până târziu încă, după miezul nopții, când se stingeau focurile, tot se mai auzia îngânarea lui, cu tremurări prelungite.

— Și ca mai lasă gândurile măi vere Duțule; tocmai acum te-a prins dorul de casă?

Duțu a tresărit și a răs în silă; pe urmă și-a netezit vițele de păr, a căutat în neșire prin chimir, și iar a rămas pe gânduri.

Era cel mai tânăr dintre ciobani; să fi tot avut nouăsprezece ani. Era însă legat, cu chipul plin de sănătate, cu căutătura aprinsă și cu mișcărilor stăpânit cumpănite. Îngândurat ca acum, nu-și aduceau aminte ciobanii să-l fi văzut orodată.

Savu, baciul al bătrân, l-a tot priveghiat pe furis, a tot chibzuit, și pe urmă:

— Măi Soare de unde a-ți cumpărat rachiul aseară?

— Din sat de la Cicori!

— Și cine l-a adus?

— Vărul Duțu!

— Aha! Și cu vorba asta îngânată cu buzele închise, a clipt șiret Savu.

— Ia apropie-te măi Soare!

Și cum vorbele astea fuseseră rostite cam cu fior de taină, Soare s'a apropiat crecetând în ochii baciului deslegarea.

— Du-te tu în sat și întrebă de Zamfir nebunul; fă ce-i face și adă-l aici!

— Cum?...

— Fă ce-ți spun eu!

Și a plecat Soare...

Nu greșise de loc în socotelile lui, Savu. Aseară, după ce făcuseră cele cu cale pentru un popas mai lung, Duțu a plecat cu plosca după rachiu. Cătuțul era la o asvârlitură de piatră și cărciuma tocmai în capul satului. Când o ajuns se lăsase amurg îndeșit; și cum era zi lucrătoare, prăvălia sta goală.

A intrat aplecându-se puțin de mijloc și a bătut cu piciorul în podele ca să vină negustorul.

La uscioara din fund s'a dat la o parte ștergarul din dreptul geamului și între crucile ferestrei s'a ivit chipul crăjmăriței. Era frumoasă, ispititor de fru-

Duțu nu știa ce să creadă, necum ce să răspundă, și încurcat peste măsură, tot pipăia marginiile glugei.

— Azi a-ți poposit aici? Și cu vorba asta îi întinse plosca.

— Și când plecați?

El, pierdut cum era, a vorbit numai așa ca să răspundă:

— Măine! Și numărând gologanii se găti de ducă:

— Seară bună!

Iar când și-a aruncat ochii înapoi din pragul ușii, crăjmărița și-a încestat pătimaș măi-

SPERANȚELE :: MOARTE ::

*Speranțele moarte — fantome bizare —
Trecură, la brațul trecutului mort,
Pe drumu-amintirii, pe care îmi port
Adeseori gândul, și sufletul, care.
Ca ele, e mort...*

*Speranțele moarte — fantome bizare —
În noaptea păgână amar mi-au zămbit;
Speranțele moarte, amantele care
Din besna uitării revln și — ne mint...*

*Și'n zorile albe, în zorile care
Veniră cu raze de aur și argint, —
Pieriră în zare
Speranțele moarte ce vin și ne mint.*

*Pieriră ca fumul de vânturi gont,
Lăsându-mi în suflet a lor fluturare
ușoară și rece, —
C'a fulgul ce-apare
Și-atinge pământul în sboru-i grăbit...*

Dem. Bassarabeanu

measă! În ochii ei mai aleri, fecăririle aprinse desvăluiau par'că porniri și patimi drăcești.

— Bună voie leică crăjmăriță!

— Bună! Și la vorba asta a încrunțat o seamă sprâncenele ca să umbrească ochii jumătate închiși și tremurând șiret din cap, și-a pironit privirile în ale flăcăului. Pe urmă tot ea:

— Ce păs?

— Ia niște rachiu să mai argăsim coasta!

Crăjmărița a luat plosca și a prins a deșerta bărdac după bărdac. Cum era cu luare aminte să nu toarne pedelături, s'a oprit deodată și:

Ce ochișori de diavoli ai!

Flăcăului odată i s'au aprins bujori în obraz; iar ea:

— Ei lasă, nu te roși așa, că doar nu ești fată mare!

nile una într'alta și mușcându-și buza de jos a strâns degetele de le-au trosnit toate încheieturile; pe urmă, împinsă par'că de desnădejde, le-a lăsat să cadă cu sgomot pe pulpele ei pline. Și până târziu, când flăcăul a cotit după malul de la Pietre, ea a stat nemșcată n usă, petrecându-l cu privirile.

— Lasă deoparte năcazurile Duțule, că ne vin oaspeți!

Și baciul Savu îl bătu pe umeri și-l arătă pe o potecută de coastă doi drumeți, între care unul era Soare ciobanul.

— Dar cine e al de vine alături de văr?

— Eu știu; vr'un creștin din sat!

— Și de se tot oprește și arată spre cer?

— Pe semne o fi provestia ploaie!

— Ce ploaie? Nu vezi cum senin, nepătat?

În vremea asta tot mai mult se apropiau drumeții.

— Eu zic bade Savule că n'amanul ăla, dacă n-o fi beat, apete nebun în lege; nu vezi că nu mai află astămpăr și par'că n'cărarea nu-i ajunge.

— Bine zici măi Duțule; a trebuie să fie Zamfir nebunul din Cicori.—Și Savu își tot strâduia privirile într'acolo.

— Și cum de-o fi rătăcit pe-ai?

— Păi nu știi că lumea întreagă e a nebunilor?

De la o vreme, tot mai bine se deslușiau crâmpoie de vobire:

— Viața asta... lumea... Dumnezeu...

Iar când era ceva mai aproape, baciul Savu a prins a învăța pe cavali; și cum s'au pornit mlaștile dioasele viersuri, nebunul odată a stat din taifas și și-a lăsat privirile fugare spre ei. Când s'a apropiat:

— Tare-mi era dor de dumneata bade Savule; iar ai venit pe la noi; după cântec te-am cunoscut!

— Tot nu m'ai uitat măi Zamfire?

— Oamenii buni nu se uită bade; ei trăiesc în aducerea a mințe a celor peste cari s'a revărsat omenia lor... Cu toate că el... dar ce dacă e în cer nu poate să fie prost? Știu eu că are năcaz pe mine... știu eu!

— Cine măi Zamfire?

— Chiar el; cine?

— Care el?

— Soarele; ce nu știi? Ehe!

În fiecare seară... Nu știi? Ehe!... La fiecare asfințit răzeste drăcește spre mine și roș de mânie par'că mi-ar spune:

— Vezi: Iar mă aștund, în soade o zi din viața ta. Numai eu rămân de-a pururi.

Dar minte; ce dacă o în cert oamenii pot să trăiască chiar atunci când sufletul a lăsat o ruiță lutul... Hei!

Și pe urmă, așa cum rămân însăngerăți ochii unui răpus după ce s'a săturat cunșplut în desnădejde, așa rămâne cerul când soarele pică dincolo de culmi... Și pe urmă rămâne pe boltă, luna. Asta e năcazul lui d'ăia mă pismuește.

— Păi...

— Nu, nu! Stați să vă spun... Mă pismuește... Știu ce bine. Și asta numai pentru că iubesc luna. Ei și ce dacă o iubesc. Știu ea bine, și nu e de loc mârșoasă; ba dimpotrivă; îmi zămbește e așa de prietenos... Mă iubeste și ea pe mine... Numai că aseară s'a cam întrecut cu gluma; mlaștras o spaimă strajnică. Nu știu

al? Să vă spun eu: N'apucase să însăreze de ispravă și porni-
de la Crânguri spre cătun...
m dincolo de pioă, a prins a
ălucci luna; și era așa de ră-
zoare! Eu nu mă mai simțiam
rușine... Cum mergeam așa
capul în jos și-mi făceam de
eru cioplind un băț, odată bag
a seamă că la un cap de punte,
bemai pe unde trebuia să trec
u râul, mă aștepta... ghici,
bine?

— Vre-o fată!

— Ei așa!

— Păi cine atunci?

— Luna, chiar luna... Mă aștepta la râu, alături de punte... Am văzut-o eu! Eram așa de încurcat; cum să dau ochi cu dânsa? Și am rămas locului așteptând ce-o să se mai întâmple. Să plece, nici gând; iar dacă am văzut că zadarnic adăst, am luat-o la fugă spre prundul de sub mal, că pe acolo e apa mică și o pot trece cu piciorul. Și cum drept prundiș e un hățuș de anini, m'am apropiat în neștire, iar când să scot capul la luminiș, odată mi-a sărit inima. Era la doi pași de mine, bălăe și frumoasă cum numai ea poate să fie... Am rupt-o înapoi de fugă și de teamă să n'o mai întâlnesc am mas noaptea pe câmpuri.

— Și zi, o iubești mult, ai?

— Mult, mult de tot!

— Dar bine măi Zamfire o fată de creștin nu prindeai și tu dragă? Tocmai luna ți-ai găsit?

La vorba asta Zamfir s'a scuturat ca de friguri.

— Fetele de creștin sunt rele...

Și iar s'a scuturat nebunul, pe urmă au prins a i se tulbura ochii și și-a pirotuit privirile într'un loc.

— Și cum de-ți par ție re'le măi Zamfire? zise Savu, știit, ca și cum aștepta un desnodământ duios...

S'au ivit două lacrimi în ochii tulburi ai nebunului, și:

— Nu știți voi... dar nici nu trebuie să știți...

— Ba da, spune-ne, vrem să aflăm.

— Ce sănteți nebuni?—Și cu vorba asta s'a arătat tulburat peste măsură.—Unul singur mai știa și... Ehei asta e o poveste frumoasă... E rea lumea... Să vă spue Săftica, crăjmărița din Cicori, dacă o răbdă inima...

Iar când a rostit cuvintele astea, Savu, odată a tras cu ochiul spre Duțu care par'că s'ar fi deșteptat dintr'un vis urât, așa s'a înfiorat!

Nebunul a luat-o rasna și tot bolborosind, lăsa din când în când să se audă: E rea lumea asta... apoi: crăjmărița din Cicori...

Iar baciul al bătrân, a răs pe sub mustață, s'a plecat la urechia lui Duțu și:

— Până ți-o mai veni minte, mai prinde învățături de la nebuni, nepoate!

Licandru Delastând

mă vestește că se apropie ceasul, ceasul somnului adânc, ceasul vecinicii.

N'aș fi vrut să-ți spun nimic din suferința mea, dar n'am putut. Cu tot răul care mi l-ai făcut, te iubesc și acum atât de mult încât îți iert tot, tot, și ultimul cuvânt ce l-ai rosti gândindu-mă la tine, va fi o binecuvântare: Fii fericit!

Nu plânge... ascultă... îți voi spune o poveste, povestea noastră... tu desigur ai uitat-o, eu nu-o amintesc, și o retrăiesc clipă cu clipă. De atâtea ori doar mi-am povestit-o singură în nopți pustii, de veghe... ascultă: Era în primăvară... tocmai înfloriseră salcâmi. Era atât senin în cer, în aer și în sufletul meu. Odată cu florile de măr purtate de vânt, câte iluzii nu-și luau sborul în firea reîntinerită. Era în primăvară, și înfloriseră salcâmi. Nevinovată, cu sufletul voios, mergeam pe poteca vieții. Vedeam numai trandafiri, spinii mi-erău ascunși; vedeam numai zâmbete, plânsul nu-l cunoșteam încă.

Era în primăvară, atunci te-am întâlnit. Nu ne-am spus nimic, ne-am privit numai mult, mult.

O, cea dintâi privire!... tu ți-o mai amintești? eu n'am uitat-o. Ne-am privit și 'ncrezătoare mi-am culcat capul pe umărul tău. Și am trăit amândoi un vis frumos și atât de luminos pe cât de cernită îi fu deșteptarea. Când m'am trezit din el, numai erai, plecaseși... unde? pentru ce? nu știu, n'am înțeles și nici nu vreau să înțeleg. Știu atât că te-ai dus! Ființa-mi dornică de iubire se agățase de tine ca și iedera de stejarul care o umbrește. Dar brațele mele au fost prea slabe ca să te poată ține... ai plecat... și nimic, nici un regret, nici o privire înapoi... nepăsător te-ai dus...

E târziu acum aproape miezul nopții, poate că nu voi mai vedea zorile... S'a sfârșit. Mă arde durerea în piept, mă arde băutura ce am luat-o... e groaznic. De-abia pot ține candelul în mână. Numai gândul că poate odată vei citi aceste rânduri, îmi dau puterea necesară să le aștern pe hârtie.

Nimeni, nimeni în jurul meu care să-mi ușureze cu o vorbă clipa asta ultimă, atât de grea, nimeni care să plângă cu mine acum în ultimul moment, nimeni care să-mi închidă ochii spre a nu mai vedea lumina pe care o doriseră atât, nimeni care să depue un ultim și pios sărut pe fruntea-mi chinuită.

Unde's brațele care m'au cuprins cu atâta dragoste ca 'n urmă să m'arunce fără milă, unde's brațele pe care le iubesc cu tot răul ce mi l-au făcut,

unde's ele să mă mângâie, să mă apere, să-mi ușureze greutatea ultimelor clipe!

Colo, de-asupra patului candelă tot mai arde și de sub lumina ei, Crist, privind-mă, pare și mai trist. Numai El plânge cu mine în noaptea asta pustie. Imi pare că aud un cântec... cine cântă oare?... e un cântec vechiu, de mult... mania mi-l cânta odată, ca să mă adoarmă... Cât de clar îmi răsună în auz melodia lui duioasă... cântecul de leagăn al copilăriei și al morții... Din ceafa vremilor apuse răsare în fața ochilor mei stinși un chip blând și dulce, chipul mamei... mamă!... O lacrimă mi-a picat pe mâna care 'mi tremură... apoi altele, altele, mereu mai mult... Plânge și afară vuetul plânge și el și sub lumina candelăi Crist și El plânge... Mă duc, mă duc...

Lucia Șerbănescu

Mort pentru țară

În amintirea lui Iosif I. Botea, caporal mecanic la grupul 5 de aviație, escadrila ardeleană Sibiu, mort la 20 Ianuarie a. c., în etate de 24 ani.

Ai pornit cu aparatul sburător,
ca să te duci

În Ardeal, trecând Carpații,
la Sibiu, de la Tecuci;

Ai pornit cu suflet tânăr
și cu inima aprinsă,

Dar acolo a vrut soarta
viața ta să fie stinsă.

Ai pornit ducând cu tine
salutdri la scumpii frați
Ce de noi, vreme 'ndelungă,
au trăit înstrăinați;

Ai pornit în iarna aspră,
când vânt aprig de furtună,
Răsfurnându-ți aparatul,
și-a fost scris să te răpună.

Și 'n Sibiu, în cimitirul,
plin de morții militari,
În mormânt ai azi odihni,
printre brazii seculari.

Trei surori te plâng ș-o mamă,
de durere sfâșiată,
Impărțind ale lor lacrimi
cu în veci măhnitul tată.

Te plâng, dar, purtându-și
gândul
spre avionul ce-a căzut.

Măndrii sunt că datorită
câtre țară ți-ai făcut!

N. T.

Fragment dintr'o scrisoare

de LUCIA ȘERBĂNESCU

S'a sfârșit, iubitul meu, scumpul meu, s'a sfârșit și cu ferici-
rea noastră. S'a sfârșit, s'a dus...
dar unde? a existat cu adevărat
vre-odată ori numai ai visat?
Nu știu... știu numai că sunt
singură, singură cu pustiu co-
port în suflet și cu cel ce e în
jurul meu, viața mi se stinge...

Fiecare clipă ia cu dânsa câte
o fărâmă din ea. Mă duc... ni-
meni și nimic nu m'ar mai pu-
tea opri din mersul meu spre
moarte. Câteva picături... vor fi
deajuns ca să mă adoarmă pen-
tru totdeauna... dar cum mă
arde... îmi pare că o hydră îmi
roade, îmi sfâșie, bielu-mi piept
sdruncinat. Ce durere! Și cine
să-mi aline chinul ultimelor cli-
pe, cine?

Tu poate ai fi putut, dar ești
departe... cine știe, unde și de
când mă vei fi uitat! Ori cât de
târziu, dar tot vei primi aceste

rânduri. Citindu-le, nu plânge...
fii tare. În fiecare cuvânt e pus
ceva din sufletul meu, o ultimă
scântee a vieții care mi se
stinge... Ascultă... Sunt singură
'n odaie; știu tu, odăița noastră
cu vrafurile de cărți și cu pătu-
cul mic, de-asupra căruia, can-
dela vecinic aprinsă lumina un
chip îndurerat, incununat cu
spini.

Îți mai aduci aminte de câte
ori, nemișcați, stam privindul,
înduioșati de suferința supra-
omenească a ochilor Lui plini
de milă și iertare? Îți mai aduci
aminte?

E mult de atunci iubitul meu,
e mult, aproape o vecinicie.

Sunt singură... afară crivățul
urlă și plânge, iar salcâmul des-
frunzit din fața ferestrei, izbește
'n geam cu crângile-i uscate. Nu
știu de ce mă înșor... îmi pare
că-i degetul Morții care-mi bate,

VIATA LA MAHALA

Pătană a lui Nea Ghiță

de V. A. B.

Ooana Sia e rea foc — și nu numai cu jumătatea sa, nea Ghiță, dar cu toată mahalaua. Ea știe toate și pe toate le încornorează; ba că fata Ghjoalei a fugit c'un vagmîstru neam, ba că surata lui Topoloagă, trăește în combiconaj cu un coloniaz francez, ba că cutare nu e aranjat cu pirostriji pe cap de popă, și așa mai în colo.

Dar de, vorba Romînilui, „urciorul nu merge întruna la apă”, și i-a infundat și Siei, căci s'a făcut de răs în maala împreună cu Ghiță al dumneaei.

Și iată cum stă povestea:

Nea Ghiță convins de prietenii că democrația e în vază deum după războiu, s'a gândit că-si pue și el candidatura la dipolăție; — că doar a venit și vremea oamenilor de inimă de pe la marginea orașului. Și încetu nea Ghiță să lasă reținat seara pe la 7 prin vizite electorale și întruniri și să intre acasă cam pe la miezul nopții, oboșit de vorbă și de bănturică. Dar democrația trebuia onorată și iată-l pe viitorul reprezentant al mahalăsei cu cravata roșie și o mușcată de aceeași culoare la butonieră. Or, Ghjoala, prietena și vecina Siei, nu putea înghiți perspectiva deputătesei Sia și fierbea, așteptând ocazia să-și descrediteze prietenii. Ocazia i se prezentă. Toate zjarele anunțau de-un crâmpeiu de vreme pe „omul mascat” de la par, că luptă cu toată lumea care vrea să se măsoare cu el. Era în ajunul Sf-tului Alexandru, când Sia primi prin poștă scrisoarea următoare:

Doamnă,

„Consortul d-voastră, în fiecare seară petrece cu o damă „la Flora” iar la ora 11 pleacă „cu ea în otomobil cu perdelele lăsate (nu ale lui Răulet), spre parcul Carol, unde face „pe luptătorul mascat. Să-ți fie de bine și pipă-te la frunte de vezi cu câte ramuri „sunt!”

O bună prietenă,

Ooana Sia, se făcu întâi roșie, apoi albă, în urmă stacojie.

Așa... d'asta mi-ai fost Ghiță... Mai imi spuneai lumea că în vremuri fusesesi luptător la cire—și bătaus d'âl cu căpa n nas la alegori! Ei, las'

pe mine că fi-o fac eu și ție și damei!..

Zis și făcut — pe seară nea Ghiță, schivisit cu mușcata la butonieră și cravata roșie, plecă de-acasă cu figura radioasă. Sia, urmărindu-l cu privirea, serâșni printre dinți: Bine Ghiță — bine puule, să vedem care pe care...

Era ora 11 noaptea—luna arunca din belsug ploaia sa de raze poleite peste parcul în adormire. Lumea se îmbuțea la arene vociferând cu îndârjire de emoțiile luptei. Mascatul apăruse în arenă... Aplauze, fluierături, sgomot infernal. La poarta intrării aștepta otomobilul cu perdelele lăsate spre a primi pe luptător. O damă voalată, mișca colțul perdelei, așteptând pe mascat.

— Um!.. asta-i dama lui Ghiță — așteaptă tu pasăre de noapte...

Un sgomot deosebit dădu

semnalul sfârșitului luptei,— lumea se ingrămădea spre esire. Mascatul c'o pelerină pe spate, se grăbea să se suie în otomobil. De odată o ploajă de umbrele, îl primii aproape de seara mașinei.

— Ține păcătosule! — cravate!.. de astea te ții în loc să-ți vezi de casă... Și loviturile curgeau pe spatele bietului frantuz, care nu știa cu să crează de această puțin Melicată manifestatie.

Ușa mașinei se deschide și dama voalată care credea că această esire e rezultatul furtii poporului privitor la lupte, trase cu violență pe mascat înăuntru.

Lumea și vardistii puseră mîna pe Sia, care striga cât o lua gura: Ticălosule... cu panchită în otou... să vezi ce-ți mai dau eu acasă...

După ce Sia se mai liniști, fu dusă la comisar, care i luă declarația. — Ce Frantuz, d-le comisar, că-i Român get-beret... este Ghiță al meu cu legjitimație și apropietate în Popa Nan. L'a smintit și p'asta războiul. Auzi lupte, damă, otomobil, mască... dar lasă, iam dat eu să-i ajungă.

Comisarul nu știa ce să mai

creadă,— până la anchetarea definitivă, i-a dat drumul, luându-i adresa.

Și biata Sia, o damă pe jos, pe noaptea cu lună, suspinând pe infundate. La ora 3 abia a jnusese acasă. Era tăcere — doar căteful Azorică neinvătat cu așa vizte nocturne dădu drumul unei game de lătrături răgușite.

— Nea potac... și tu mă perseeți?

Ghiță dormea somnul dreptilor. Sia îl privi cu neceaz.

— Măine neom răfui musiu. Trece apoi în salon și se culcă pe canapea.

Nu se făcuse bine zjua și Ghjoala se infiuță la Sia, Nea Ghiță eși în curte radios; — i se promisese votul de către alegători. Inainte de a se așeza la meseioara din grădina, comandă din poartă la calegiul din colt gingirjia.

Sia după o noapte așa de aventuroasă, cu vjse fantastico și somn agitat, apăru în ușe cu mâinele în solduri.

— Ei, îți plăcu d-le Ghiță, umbrelele mele... mai te ții de mascat și de patachine?

Ghiță rămase ajurit, privind cănd la Sia cănd la Ghjoala. Dar ce-i cu tine femeie? Ce's vorbele astea fără sir și rost... Nu vezi că n'ai două la un loc... — Pardon, musiu... vom di vorța... la tribunal musiu, la tribunal.

Trănti ușa și dispăru în casă.

Ghjoala care nu se mai putea ține de bucurie, o șterse pe neștiințite.

Ghiță, nu știa ce să creadă— a trebuit mult până să convingă pe Sia de prostia ce a făcut. Mahalaua însă cunoștea toată peripetia întâmplărei. Buclucasa, peste două zile a fost chemată la comisie unde i se întoutase proces de scandal cu lovire. Iar bietul nea Ghiță își pierdu perspectiva deputăției din cauza scandalului din parcul Carol.

Și acum blestemă pă cei ce au adus la arene pe mascat și pe cel cu „anonima neiscălită”.

Peste câtăva vreme gura Siei s'a astâmparat... dar știe Ghiță c'asta n'o să ție... numai pământul o s'astupe și cu dure simte c'o s'astepte mult. Și Ghjoala, nu mai înceta cănd se ciorovăia cu Sia, a-i arunca în față: Ia mai vezi de mascat țato!.. Uf, la maala ce să mai råde azi!..

E NOAPTE 'NTUNECOASA

Afară suflă vântul și rupe trandafirii
In casă plâng ochi negri, ruinele iubirii...

Orbiți fiind de patimi am zis iubirei mele:
Să luminezi deapururi, lucrăfăr între stele
In vraja ta cea clară, viața să ne-o legi
Și nici pe altă lume să nu ne mai deslegi.

Și toată fericirea ne-am pus'o noi în tine
In raze siderale, în razele-ți divine
Dar din înaltul bolții în noapte-ai lunecat,
Și cu a ta cădere, noi ne-am înstrăinat!

Și trăști ne-am strâns de mână și apoi ne-am despărțit.
Ca și când niciodată nu ne-am fi iubit...
Dar ne-a rămas în suflet părerile de rău
Și'n crudă desnădejde uităm de Dumnezeu.

Iubirea mea, iluzii, speranți, mângâieri,
Cuvinte plini de vraje ce scumpe-mi erați eri,
Azi doară amintirea rămasu-mi-a din voi
Pustiu vieții mele, presimte și de-apoi...

In sufletul meu noaptea aripa și-o'ntinde
Și din adâncul minții figura lui aprinde
Scântie-o clipă numai, apoi din nou infundă
In negrăitul chaos și'n noaptea mea profundă.

Cornelia N. N. Popescu-Langa

PRIZONIERUL

Era pe la sfârșitul lui Octombrie, când toamna ruginie și înfățișare de cimitir câmpii amorțite de îngheț, iar din pomii satului cele de pe urmă frunze, galbene și ofilite, se așterneau de-a lungul ulițelor pâine de noroiu.

Soarele, — un soare anemic — asfințea pe după o cută de deal, strecurând o ultimă privire ca de bolnav, peste gâta îndoliată. Pe alocurea, ici și colo, cete de vite flămânde se reîntrorceau mugind către sat.

Și în ziua aceea Marin Sârbu, mai vesel ca 'ntotdeauna mergea, mergea, îndemnând la drum, ca omul care vrea să ajungă mai degrabă undeva. Și avea de ce se grăbi. După doi ani de prăvălie se reîntrorcea și el acum pe meleagurile astea, pe cari nu odată le-a visat în lung și chinute nopți de neodihnă și-n nenumeratele zile de grele încercări ce i-au fost hărăzite în viața aceea de martir din lagărul nemțesc.

La una din luptele din toamna anului 1916, fusese rănit la picior și luat prizonier. Transportat în Germania, câte nu a suferit bietul acolo între zidurile lagărului, sub sclipirea baionetelor dușmane, o! dacă ar sta să le spună!... Să se vadă mai degrabă ajuns acasă și va avea destul timp să istorisească întregul lui șir de suferinți. Da!... căci era liber acum; sfârșite îi erau suferințele și alta are să-i fie viața de acum... La gândul că țeană lui, și copilășul care se va fi făcut mare o să-l asculte cu atâta dragoste, tresaltă de bucurie și cu o privire își măsoară din nou calea; Nu mai are mult; cum va intra în sat o întâiu hanul Grecului, apoi casa preotului, încă două sau trei case, și apoi a lui...

Treptat, treptat se întunecase. Noaptea caborase pe nesimțite, iar pe la ferestre se aprindeau tot mai multe lumini.

Marin ajunge în sfârșit la căsuța lui drăgă, se oprește în drum, se uită ca și cum ar vrea să deslușească ceva prin neagră, și parcă ezită să intre. Se miră cum de nu este și la el o lumină și măcar cum de nu se aude cel puțin un lătrat răgușit de câine.

Tremurând deschide poarta dela ogradă și pătrunde în casă; dar nu e nimeni. Strigă, dar nu capătă răspuns. Aprinde un chibrit, și la nevoia lui licărire, vede că odăile sunt goale, că ferestrele și ușile lipsesc. Nefrec-

zător în cea ce vede, s'a mai învârtit de câteva ori prin tindă și cămară, ca și când și-ar fi căutat perdutu-i noroc, a mers la grajdul vitelor, a nrai aprins câteva chibrite, și după ce-a privit lung, lung, la această umbră de ruine, a plecat.

Dela vecinul de peste drum a aflat trista și dureroasă veste: nevastă-sa a murit la că-

fățșoare mai mândră țarinii goale și pustii. Un puiu de vânt rece a început să bată dela răsărit, biciuind obrazul și trocnind frunzele care se desprind din ramuri, ca niște răsletite gânduri de om necăjit.

Pe drumul ce ese din sat un străin urmărit de o ceată de dulăi merge sovăind cu capul în jos, cu surtucul pe umeri, cu fața posomorată de grijă. E Marin Sârbu. Dar din când în când tușeste și-ntorcându-și capul privește în urmă, ca și când ar vrea să revadă trecutul lui plin demulțumire, din care pe nesimțite s'a trezit așa de singur și strein. Alte ori privește

IUBIREA MEA

D-rei N. G.

*De mă iubești sau nu, îmi e tot una
Căci eu nimic frumoasă n'am cerut:
Nici ochii tăi în care porți minciuna,
Nici buzele-ți cu dor să te sărut.*

*Și dacă vii ca să-mi rămâi aproape
Sau mai departe vrei ca să pornești
Acelaș vis ne-o mângâia pe pleoape
Și-mi vei rămâne tot așa cum ești.*

*Căci n'am voit iubirea mea să fie
Isvor de suferinți și bucurii,
Ci am cerut doar sfânta-i poezie
Să mă adoarmă în nopțile târzii.*

*Și sufletu-mi nici când să nu te-astepte
Nici drumul în spre tine sa nu-l iau,
Dar gândul meu în taină să se ndrepte
Să nu te chem și totuși să te vreau.*

I. Const. Perletzeanu

te-va luni după mobilizare, iar copilul rămas strein, a plecat cu niște trupe, și de atunci i s'a pierdut de urmă.

Ostenit de cale și năpădit de amintiri în seara aceea s'a trudit mult bietul om, până să se dea odihnei, căci în lumina trecutului i se arătau multe și felurite icoane de adevărată fericire:

Se revedea flăcău înamorat, de acela care acum numai era decât o grămadă de țărână; se revedea la căsnicia lui deopotrivă de mulțumiți, el, nevasta și copilul; ducând-o așa în buna voie a celui de sus până în ziua când au prins să sune clopotele și când sărutându-și, i-a lăsat pentru ca să nu-i mai revadă...

Se luminase de mult de ziua. Soarele, deși acelaș din ajun, dar parcă mai mândru la chip, cernea mai multă lumină străduindu-se zadarnic să dea o în-

drept înaintea ochilor, la sfârșitul drumului ce coboară după creastă, dar iarăși nu vede nimic.

Așincit în această noapte de dureri merge, merge înainte, fără să știe unde se va opri, buimăcit și trist ca omul fără țintă.

Și kum privește așa pe drumul lung și pustiu, pe delăturile căruia se întind până departe meleagurile pe cari nu odată le-a visat în chinuța lui viață din lagărul nemțesc, i se pare că a ajuns la capătul tuturor năzuințelor sale, și că nu mai are decât o singură dorință: să rămână uitat în odihna binecuvântată a vieții eterne!...

Gr. Dem. Zimnicea

Elogiul frumuseții

Toți te iubim pe tine, frumoșe!

Tu ești splendoarea naturii, sora adevărului, mama și gloria artei, viața eternă a patriei, simbolul fericirii și fala vieții!

Ești inger și demon: îndemni la bine și la rău. Ne ridici și ne cobori! Ești mijloc, scop de forță: imagine scumpă, fermecătoare, unică, universală și divină și singurul model ce călăuzește artele și artiștii!

Frumusețe: ansamblu armonios de forme și proporții, care deșteaptă în noi sentimentul plăcerii și al admirației; talisman, atracție misterioasă și irresistibilă, farmec ce nu se poate traduce în cuvinte!

Tu ne faci sentimentale și ne atragi și ne îndemni să ne îndrăgostim de tine!

Când te admirăm sau când ne gândim la tine, uităm, o clipă, decepțiile, durerile și spicacul vieții.

Tu ne mângâi ochii, ne înalți sufletul și ne farmeci mințile; transfigurezi oamenii și hierurice, stăpânești și luminezi sufletul nostru.

Frumusețe, tu ești armonie, distincție și perfecțiune.

Ești singura regină care guvernează și înfrumusețează Universul!

G. T. Niculescu-Varone

VESELE

NIKI-KIJI
(din Lit. japoneză)

ROMANȚA MEA

D-rei Lenus I.

*E un cântec vechi
Și totuși nou îți pare...
Romanța mea, e o bașcă
De viață și visare.
E romanța, celor care mor
Acelor ce se duc și vin
Romanța mea — e a tuturor
Romanța — cu motiv divin.
Romanța viselor dăntăi
Și a regretelor din urmă
Durerilor fără căpădi
Speranțelor care se curmă,
Romanța clipelor trecute
A inspirărilor pierdute
Romanța clipelor furate
Parfumurilor delicate...
Romanța nopților cu luna
Romanța patimei nebună*

*Romanța, celor care mor,
Acelor ce se duc și vin
Romanța mea — e a tuturor
Romanța cu motiv divin.*

Henry V. Găbunea

TRADUCERILE

Nu sunt atât de vină traducătorii improvizați, cât acei ce-i încurajează, primindu-le spre editare acele scandaloase contrafaceri ale operelor străine, ce constituie în același timp discreditarea autorilor și terfelirea limbii.

Dacă este adevărat că o traducere bună echivalează o semi-creație, o traducere proastă în schimb, este o crimă care păgubește și autorul, lui tradus și limbii în care se traduce.

La noi nu se dă importanță lucrului și de aceea traducerile bune sunt așa de rare, pe când cele proaste abundă prin toate casetele de editură și prin multe publicații literare.

Unui bun traducător i se cer două condițiuni: să cunoască ambele limbi și să știe mână limba în care redă. Cel ce nu îndeplinește aceste condițiuni și totuși se încapă țânțoză să traducă, nu e un traducător ci un inconștient zmângălițor de hârtie.

O traducere e dela început condamnată, adică trebuie condamnată înainte chiar de a se produce, când traducătorul nu cunoaște limba din care traduce; nu posedă pe aceea în care traduce, caz mai dăunător decât primul și în fine când nu le posedă pe amândouă, ceia ce constituie o masacrare.

E cazul d-ului Victor Grozea care se încumete să traducă pe *Nana* a lui Zola, fără să gândească nici una din limbile din care și în care traduce și fără să știe mână limba românească.

Iată cum știe traduce d. Grozea:

Dorind să-și facă favorabil în loc de dorind să-și facă părtaș sau dorind să intre pe sub pielea cuiva; fu pe punctul în loc de fu cât pacii încetase cu meseria de florăreasă în loc de se lăsase de...; îi găsesc o fiură în text probabil je lui troune une tête; un om atât de lipicios vrând să zică om prietenos, cu lipici; un vânt speria lanternele, n'am textul original, dar probabil că e vorba de un vânt puternic care făcea să joace lumina felinarelor: ce cap scârbos a făcut, expresie care poate merge în franceză (sale tête) dar care nu merge în limba noastră; îl avea de gât vrând să înțeleagă că-l avea la mână: Dumnezeu îi va păstra mila, probabil nu-l pă-

răsea; cum dădea colțul străzei în loc de cum cotea; se făcu mojie în loc de se obrăznic; rădea cu aerul său spart; rădea să se spargă; re-intoarcere de mulțumire, ceia ce nici un român n'ar putea ghici ce înseamnă; dorință cloclă în loc de dorință ce de mult se cuibărise într'o inimă; pe cale de a crăpa de sigur e vorba de cineva care este pe sfârșite. în ajun de arși da sufletul; curcană grasă revărsată pe catifea ceia ce poate fi sau curcană răsturnată pe o canapea de catifea, sau grăsimă encoanei care sub presiunea rochiei strimte, se resfrângea pe stofă: cânta un Vo-

nus, care poate însemna cânta o frumusețe sau înalta un imn frumuseței; batistă pe cap! în loc de basma pe cap; dădu drumul subiectului în loc de început povestea; își țâra dorul de strengărită celace numai traducătorul ar putea înțelegă ce-a vrut să înțeleagă l'a pus la regulă, probabil, or l'a pus la locul lui, or l'a învâlat să fie ordonat; toatele ce sculau strada, adică ce săreau în ochi.

Și pe calapodul acestia e tie-luită întreaga traducere, ceia ce face că pe fiecare pagină veți da cu zecele peste trăznăi ca acestea:

Vijelie de vânt, mândrie înaltă, ochi vădizi, zid lepros, făcută curiosă, duioșie maternă, o veche blondă, micul

bătrân, vechiul avocat, mare lațom, mesteca înjurături, tapetat de plafond, asta nu-este tot una, aprindeau un lux de oglindzi, vocea până a lăcheului, ai un miros de smirnă (miroși a tândie), ea era pisicuță cu el, o pusesera într'o turbare de mojiții, șipătul se rostogoli o clipă, fu o afacere întregă ca să-l instaleze, seara ei era stricată, învârtiseră frase de dragoste, nu suntem împreună (nu stăm), etc., etc.

Nu mai insist asupra greșelilor de tipar cari și ele sunt la nivelul traducerii, nici asupra unor inovații ca: *drumuleț* în loc de poteacă, *veche* în loc de bătrână, *rușărească* în loc de cusătorească, *pictoare moarte, valele de curse*, din belșug și ele, căci cred că am citat destul.

De sigur traducătorul are pretenția să creadă că aceasta este opera lui Zola. Păreerea mea însă, este că d. Victor Grozea a falsificat originalul, a discreditat pe autor, a denaturat înțelesul operii, ne-a desfigurat limba printr'o pășărească pe care nu e român s'o poată înțelege, va rătați pe cititor căruia îi va otrăvi gustul într'o direcție sănătoasă și ne va păgubi și puțin reputația ce avem, scribind considerabil maculatura atât de rodnică astăzi în câmpul literilor române.

Ceia ce a dat la iveală d. Grozea, nu e nici noviciat, nici bătaie de joc; e o contrabandă, un fel de braconaj literar, în privința căruia ar trebui legiferat de urgență, pentru că nu se poate concepe o masacrare de operă cu atâta îndrăzneală și sălbăticie.

Torbil.

Floarea Mormântului MIE

Floarea mormântului leagănă
tâinic
Roua căzută, — lacrimă 'n
zori
Și blând visează la soarta-i
tristă
Și-a celorlalte a ei surori.
Sunt flori ce 'n lume sunt
sărutate
Și în dantele purtate 'n sân
Alte 'ncunună frunzi de mi-
reasă
Și 'n vezi iubite lumei rămân.
Doar ea, ea plânge când vântu-
adie
Când luna trece visând pe cer
În juru-i totul e veșnicie
Adâncă jale și trist mister.
Maria Popescu

RUGACIUNE

*Părinte, pe lângă casa ta prea sfântă
Când trec, în ochi-mi lacrimi mi se strâng
La tine-atuncia mă gândesc și plâng
Căci de-ea azi nimeni nu se mai nspăimântă.*

*Din oameni, unul nu mai crede'n cerul
Ce tu-l făgăduiai la toți prin moarte
Iubirea, mila, azi le par deșarte
Mai mult ca oricând ei nu'nțeleg misterul.*

*În lumea noastră de minciună și orgie
Zadarnic cântă popa din scriptură
Decât „ajută“ spunea mai bine „fură“
Și-atuncia să fi văzut slavă fie!...*

*Decât „iubire“ le-ai fi spus mai bine
Ucide-aproapele-ți fără de milă,
Pe slujitorii mei ascultă-ți'n silă
Și-atunci mai mult ș'ar fi'ncrezut în tine.*

*Dar nu! Tu ai trimis pe fiu-ți morții
Ca să le-arăți lor calea mântuirii
Păcatu-i-al tău, iar nu al omenirii,
Căci t-ai închinat mai rău în besna nopții*

*Prin jertfa tu măreață a răstignirii
Tu le-ai dat lor puțin ca să învețe,
Cum să-și câștige taina mântuirii
Și-acum vin însu-ți de mai dă povețe.*

*Pe cruce, Tu, pe muntele Golgotei
O Doamne! Vino și te răstignește
Prin milă, dragoste și cinste arată,
Că viața eternă'n ceruri se găsește.*

P. Mihăilescu-Meteor

Surprins în țară străină

Declararea de războiu a României

„Hărți, busole, obiecte de metal, ca: ciocan, clește, pilă, dală, sârmă, sulă etc. sunt strict interzise”. Aceasta era una din măsurile principale. Frica cea mai mare a nemților era atunci când se evada. Căutau să ascundă străinătății, mizeria pe care noi internații, o duceau la ei. Doseau adevărul. Și această frică o constatai la nemți mai ales atunci, când trebuia să vină să ne viziteze vr'un delegat al unui Consulat străin — neustru.

Reclamațiuni asupra pachetelor nu-s admise la autoritatea militară germană, ci numai la originea lor de expediție”. Ce caraghios! Nemții îți furau pachetele și tu trebuia să te plângi... la Berna, Copenhaga sau Maastricht...

„Măine Duminică, prizonierii vor sta închiși în baracă până la orele 4 d. p., deoarece azi nu s'a ieșit la timp la apel!” M'am interesat mult de asemenea „Befehl-uri” Ce era? În lagăr erau două companii; în cazărniile din sat era încă una. Comandatura Holzminden, primea adesea ordine, de la Comandamentul Corpului al X Hannovera, să trimeată soldați prin diferite locuri: prin alte lagăre apropiate, prin alte orașe unde-i schimba cu alți soldați sau chiar pe front. Și așa, lagărul Holzminden nu avea soldați îndeajuns. Mi-amintese așa, cum într'un rând vorbea tot lagărul: „acum avem atât de puțini soldați, că noi 12—13 mii de internați iam puteam dezarma, să tăiam toate legăturile telefonice și telegrafice ale lagărului cu Hannovera și s-o ștergem în masă — peste granițe.” Era însă numai o vorbă.

„Femeile au voie să stea în lagărul bărbaților numai până la orele 3 p. m.” Noi eram cu toate acestea mulțumiți că puteam să ne plimbăm zilnic 1—2 ceasuri, cu alesele noastre cari gustau deasemeni mizerie și îndurau suferinți.

Comandatura crezând însă de cuviință că întâlnirile acestea ar fi prea dese (neamțul trăește solid în viața conjugală), a dat un nou ordin: „Femeile au voie să intre în lagărul bărbaților numai de două ori pe săptămână: Mier-

curea și Duminică dela 1 2 p. m.” Dar nici acest „Tagesbefehl” nu ținu mult și trancă alt „Tagesbefehl”: „Este cu desăvârșire oprit femeilor, să mai intre în lagărul bărbaților”.

„Ofițerii, plutonierii și subofițerii trebuiesc salutați”. Era o regulă de bun simț. Cu toate acestea, neamțul căuta să ne-o pună în vedere, căci el știa prea bine că nimeni dintre internați nu-și prea scoțea bucurios pălăria, înaintea

tremura pământului pe urma intricoșată a lui Gallus — spaima lagărului! La o vreme, când pedepsele pentru „unhöflicher Gruss” să îndesau, noi internații ieșeam la lucru, la apel, la inspecții, pretutindeni fără pălărie, cu șapca în buzunar sau legată cu o sforică de gât. Când colonelul trecea, „băteam coptele” te privea furios, dar ochii îi avea plini de satisfacție — și noi, scăpam cu atât.

„Prizonierii trebuie să poarte totdeauna cu ei matricola”. Fiecare civil internat, primeam la intrare o placă mică de tinichia, pe care era săpat numărul de intrare. Din acel moment încetai să te mai cu-

tămână. Așa încât o singură dată pe săptămână am fi avut timp să respirăm liber, fără să lucrăm. Acei internați cari dispuneau de parale ce făceau? Când le venea rândul la corvoadă, luau un așa zis înlocuitor tot dintre camarazii de suferinți pe cari îi plăteau cu bani (3—5 lei). Și așa, ei scăpau de nedemnițatea lucrului precum și de grozăviile muncii. Am făcut și eu de câteva ori pe înlocuitorul, atunci când noi românii nu aveam comitet și nu mai puteam de foame. Și rușine, nu mi-a fost niciodată, mai eșos în internare la nemți unde trebuia să lupți, să lupți din răspuseri slejle, spre a scăpa cu viața.

„Cafenelele vor fi închise 3 zile, deoarece prea de dimineață se intră în ele”. Ba nu zău, dacă eram porniți la lucru cu noaptea în cap, când adică am fi putut intra în hardughile cele, numite cafenele, să ne încălzim siemacul și să ne desmortim corpul înghețat de gerul din barăci, cu un pahar de ceai sau de cafea?..

Baraca 75 (baraca nebunilor) și pedepsită cu 8 zile la pâine și apă și să stea închiși în baracă pentru dezordine și neascultare”. Acest „Tagesbefehl” vorbește destul de mizeriile pe cari ni le călătau cu lumânarea, nemții. Autoritatea militară germană din Holzminden, nu avea altceva de lucru decât să-și pupă mințile până și cu nebunii!..

(Va urma)

CANTEC

La fereastra mea pustie
Cine, azi, mai râde oare?
Doar din când în când, târziu,
Câte-o rază dela soare!

Și la usa casei mele
Să mai bată cine vine?
Nimeni, nimeni! Singur
vântul
Când și când dă pe la mine!

Dar... în liniștea uitării
Și-a tăcerii ce mă 'ngroapă,
Sînt încet cum mi se stinge
flacăra ochiului sub pleopă!

Și 'n a toamnei psalmodie
Cu-al ei plîns de lacrimi grele,
Vântul prinde să domnească
Svonul cântecelor mele!

Ioan Parisești

NOCTURNA

E-atîta pace în natură când noaptea sînul își desface
Și'n adiere de zefir parfumul fragedelor flori
Din cer sclipiri de diamant, albastre, roze și opace
Ce alungă gândul tău în zare și'n trup redă mii de flori.

Părâul lîn doinește în vale și freamătă bătrînii tei
Povestea timpului trecut la orișicine trece-o spune
Prin aer jocuri de fantome iară din marea de scînteii
O stea încet s'aruncă'n spațiu și'n lumi de nepătruns apune.

Nicu Zăpacă

lui. Să te fi ferit sfîntul, să nu fi salutat nemțoi!

— Mai mult, mai mult descoperire-te! îmi spunea odată Colonelul Gallus, arătându-mi cu mâna — până la pămînt! Acest D. Colonel mergea atât de departe cu salutul, încât de-ar fi fost departe, chiar îndărătul tău, trebuia să te înorci, „să-i faci front” și să-l saluți și-apoi puteai să-ți urmezi drumul înapoi. Vroia să aibă salutul, cum se cuvîne numai unui rege! Mândru, îngâmfat la culme, tigrul lagărului Holzminden Colonelul Gallus, ținea să ne vadă în praf și mîncîrlă -- la picioarele lui, întocmai ca, aceia cari n'am merita decît: degradarea, chinul și batjocura.

„Popescu Romulus și Știrbei Gheorghe sunt pedepsiți cu trei zile arest greu, pentru că n'au salutat destul de respectuos pe Comandantul lagărului”. Aveam groază, să dăm ochii cu Gallus. Căutătura aspră și plină de răutate, corpul țapăn cu mișcări băltoase, cu gura întredeschisă de i se vedeau colții, se cu-

noști sub numele de Ionescu, Popescu etc. Noi, nu mai eram considerați ca persoane, ci pur și simplu niște numere. Fiecare eram un număr. Eu, eram numărul 14051; ceea ce însemna, că până la mine s'au strecurat în lagărul Holzminden 14050 de... necerociți internați. Acea matricolă de tinichia o purtam cusută pe haină în partea stîngă sau pe șapcă. Mai repede puteai să-ți pierzi capul decît tinichiaua căci „imputarea”, închisoarea, carceră — mama draçului te-ar fi văzut! La lucru, la pachete, la primirea mandatelor, la închisoare, pretutindeni intram numai cu acea „carte de legitimație: Numărul—Matricol. Un pas nu puteam face fără de ea.

Acei cari vor fi dovediți că pun Verreter la lucru, vor fi pedepsiți”. Zilnic, fiecare baracă trebuia să pună la dispoziție un număr dat de internați, la lucrul Comandaturii. Seara se făceau listele de către șefii de camere. Ne venea rândul să lucrăm fiecare de câte 5—6 ori pe săp-

RUBRICA JOCURILOR

SERIA IV^a

SOLUTII

1. JOC DE INIȚIALE

de D-na Lia Scărlătescu

- 1—2—3 Castaldi
1—6 Conac
6—3 Crin
2—7—5 Tutun
7—4 Topor

2. PROVERB MISTERIOS

de I. Scărlătescu

Călnii latră, caravana merge.

3. ANAGRAMA

de Ionel Spartaly (Junius)

ZERO — OREZ

4. HÂNDURI MISTERIOASE

de Gigi-Craiova

Plecat-am nouă din Vaslui
Și cu sergentul zece

5. METAGRAMĂ

de P. Drăgoescu

Bal
Cal
Hal
Mal
Șal
Val

6. ȘARADĂ

de Ionescu N. Dumitru

TU—TUN—GER—IE

7. REBUS

de I. Scărlătescu

* Un-i-re-a fa-ce pu-te-re-a

8. ȘARADĂ

de Cleo Polizu

BARA — ARAB

9. PROBLEMĂ

de C. Nedelescu-Zlotești

Nu erau decât 3 persoane la masă: tatăl-mare, tatăl și fiul, adică, tatăl-mare fiind tatăl tatălui și tatăl fiind tatăl fiului. Deci 3 persoane au mâncat 3 porumbei și a rămas al patrulea.

10. JOC TRIUNGHULAR

de D-na Lia Scărlătescu

CAZAC
ARAC
ZAR
AC
C

11. ȘARADĂ

de Ionescu N. Dumitru

ANA — FOR — A

12. INTREBARE

de Th. O. Toșel

BAS — ALT

13. JOC IN ROMB

de C. Nedelescu-Zlotești

F
M A L
M A N I E
F A N F A R A
L I A N E
B R E
A

14. CONTRARII

de C. Nedelescu-Zlotești

Ură, bun, iubire, bun, egal, nedemn, epuizat, inteligent, bolnav, iubit, prost, apă, apă, tot, răspândit, iad, avere.

Ubi bene, ibi patria.

15. ȘARADĂ

de Stellan Mihăilescu

CAR — A — CAL

16. ARITMOGRIF

de Ionescu N. Dumitru

VOEVOD
ANALE
LABORIOS
ESOP
XODOTRO (invers)
AFECTAT
NATIV
DOMINO
RIGID
IANINA

V. Alexandri — Despot-Vodă

DEȘLEGARI

Au deslegat:

No. 1. D. Petrescu, Balta Albă R.-Sărat,

No. 3. P. Drăgoescu, Maria Er. Stănescu Ploești, Jecu V. Pavel liceul național Iași, D. Petrescu Balta Albă R.-Sărat.

No. 4. Nițescu M. Alexandru T.-Jiu, Theo Dron, Ovidiu Diaconescu Fălticeni, Florica și Margareta Georgescu Stoase, Marinciu Efstate Galați, Pascu Teofania Craiova, Jecu V. Pavel liceul național Iași, Marioara I. Vasiliu, Mariu G. Dumitrescu Slatina.

No. 5. Nițescu M. Alexandru T.-Jiu, Theo Dron, Ovidiu Diaconescu Fălticeni, Florica și Margareta Georgescu Stoase, Maria Er. Stănescu Ploești, Marinciu Efstate Galați, Pascu Teo-

nia Craiova, Elenuța D. Tabacu R.-Sărat, Const. I. Constantinescu liceul Lazăr. Marin G. Dumitrescu Slatina.

No. 6. P. Drăgoescu, Corăbianu, Nițescu M. Alexandru T.-Jiu, Theo Dron, Ovidiu Diaconescu Fălticeni, Maria Er. Stănescu Ploești, Marinciu Efstate Galați, Pascu Teofania Craiova, Elenuța D. Tabacu R.-Sărat, Armand Narcis, Marioara I. Vasiliu.

No. 7. Theo Dron.

No. 8. Marinciu Efstate, Theo Dron.

No. 9. P. Drăgoescu, Jecu V. Pavel liceul național Iași, Nițescu M. Alexandru T.-Jiu, Marinciu Efstate.

No. 10. Maria Er. Stănescu Ploești, Jecu V. Pavel liceul național Iași, Nițescu M. Alexandru T.-Jiu, Marinciu Efstate, Elenuța D. Tabacu R.-Sărat, Theo Dron.

No. 11. P. Drăgoescu, Corăbianu, Maria Er. Stănescu Ploești, Jecu V. Pavel liceul național Iași, Nițescu M. Alexandru T.-Jiu, Elenuța D. Tabacu R.-Sărat.

No. 13. Theo Dron.

No. 14. Theo Dron, Adela Lang.

No. 15. P. Drăgoescu, Corăbianu, Theo Dron, Adela Lang.

No. 16. Theo Dron, Adela Lang.

D-na Cleo Polizu Bârlad și d. Costică Văjădanu Vaslui, au deslegat întreaga serie de jocuri, afară de numerile 2 și 12 cari n'au fost deslegate de nimeni.

NEHOTĂRĂTUL

— după E. LÉOUVÉ —

Ce zici Mario? crezi tu să iau umbrela de ploaie? — Fă cum crezi dragul meu.—Ce zici are să plouă? Eu știu dragul meu! —Atunci o iau.—Ia-o, faci bine c'o iei.—Dar dacă nu plouă are să mă împiedice. — Atunci n'o mai lua. — Da, da dar dacă plouă, voi fi udat leorcă, mă va muia ca p'un șoarece. — Ei bine frate! ia-o. — Ah! ești de nesuferit draga mea cu răspunsurile tale: ia-o... n'o lua... Ce dracu... Omul are și el o hotărâre.—Ei! ia spune-mi, da sau nu! Ce crezi fac bine, dacă o iau.—Da.—Ei bine, uite o iau... Cu toate astea văd că barometrul arată de azi dimineață spre indreptare... Cerul începe să se însenineze. Dacă timpul va fi frumos, n'am să mai mă gândesc la ăst drac de umbrelă care mă importunează... Cine știe... poate o uit pe unde va ș'o pierd.

Ah! stai! hotărât („hotărât e cuvântul favorit al nehotărâtor) n'am ș'o iau.

Iată-l plecat. Dar trecând prin anticameră a văzut umbrela; o ia și sosind afară la scară, o lasă portarului.

Trad. de

C. Nedelescu-Zlotești

CREMA-PUDRA
SĂPUN
FLOORA